

—
Верховний
Суд

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
стану здійснення правосуддя
Касаційним цивільним судом
у складі Верховного Суду
у I півріччі 2022 року

Касаційний цивільний суд
у складі Верховного Суду

ЗМІСТ

1. Здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду	3-10
--	------

1. Здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду

У I півріччі 2022 року на розгляд до Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (КЦС) надійшли **6,3 тис.** процесуальних звернень: касаційних скарг, апеляційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими чи виключними обставинами, клопотань про визначення підсудності, загальна кількість яких суттєво зменшилась порівняно з аналогічним періодом 2021 року (11,6 тис.), а саме на **45,3 %**. Переважну кількість нових надходжень до КЦС становили, як і в попередні звітні періоди, касаційні скарги (**6,2 тис.**).

У звітному періоді до кожного із суддів КЦС у середньому надійшло **162** процесуальних звернення (із розрахунку на середню кількість суддів, що становила **39** суддів).

Розрахунок середньої кількості суддів здійснювався враховуючи, що починаючи з 01.01.2022 правосуддя у КЦС здійснювалося 40 суддями, а наприкінці звітного періоду (30.06.2022) їх фактична чисельність становила 39 суддів, що зумовлено проходженням одним суддею військової служби у Збройних Силах України в Силах територіальної оборони.

Серед інших процесуальних звернень, що надійшли до КЦС упродовж I півріччя 2022 року, **42** апеляційні скарги, **51** клопотання про визначення підсудності, **16** заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами та **2** заяви про перегляд судових рішень за виключними обставинами.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді у КЦС у I півріччі 2022 року перебувало **14,4 тис.** справ та матеріалів, що на 7,5 тис., або на 34,2 % менше порівняно з аналогічним періодом 2021 року.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, із розрахунку на одного суддю КЦС становила **369** одиниць.

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

Упродовж I півріччя 2022 року суддями КЦС усього ухвалено **26,5 тис.** судових рішень, із них **8,1 тис.** судових рішень, якими завершено розгляд справ і матеріалів, що становить 56,5 % від тих, що перебували на розгляді (гістограми 3 та 4).

Середня кількість розглянутих процесуальних звернень і справ у звітному періоді із розрахунку на одного суддю КЦС становила **208** одиниць.

Відсоток розгляду справ у звітному періоді становив **128,5 %** (співвідношення розглянутих і зареєстрованих процесуальних звернень).

Оцінювання роботи судів у цій частині здійснюється за такими критеріями:

84 % і нижче – тривожний показник;

85–95 % – насторожуючий показник;

96–102 % – нейтральний показник;

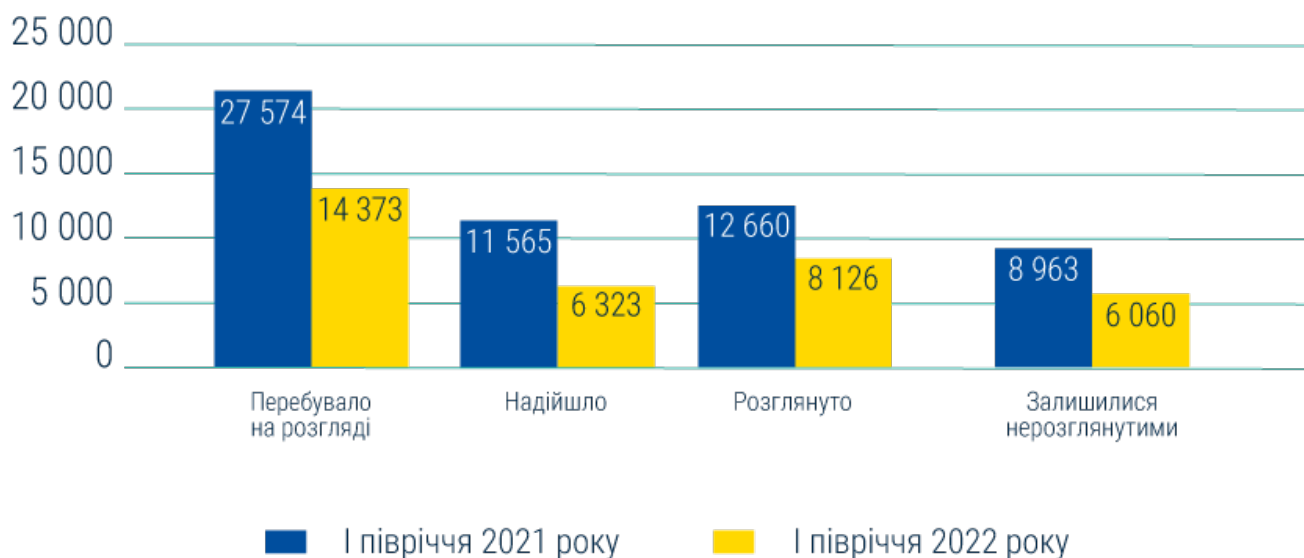
103 % і більше – передова практика.

Рекомендованим стандартом цього показника є рівень 96–103 %, тобто від нижчого нейтрального значення до початкового значення передової практики.

Показники надходження та розгляду цивільних справ і матеріалів суддями місцевих судів у I півріччі 2021–2022 років відображено на *гістограмі 1*.

Гістограма 1

Розгляд КЦС процесуальних звернень і справ цивільного судочинства у I півріччі 2021 - 2022 років

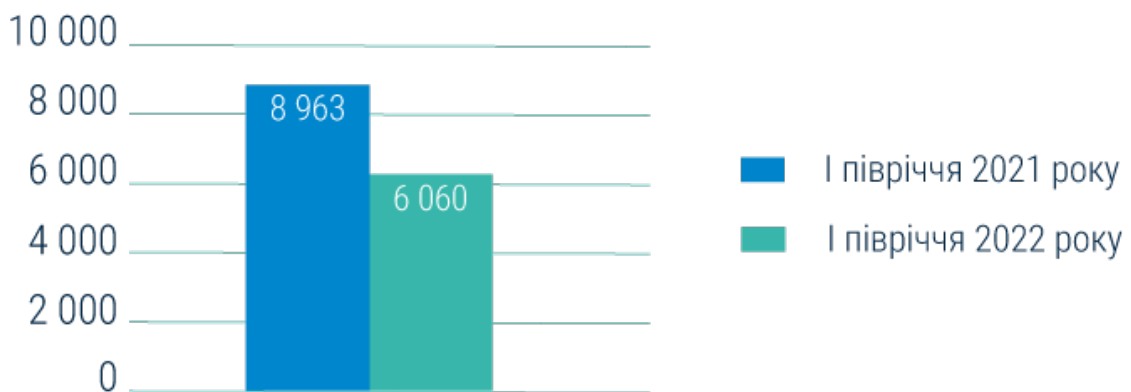

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

Залишок нерозглянутих касаційних та апеляційних скарг, справ, заяв та клопотань становить **6,1 тис.** (гістограма 2), або 42,2 % від тих, що перебували на розгляді у КЦС, із них 676 залишено без руху і надано строк для усунення недоліків.

Гістограма 2

Залишок нерозглянутих КЦС процесуальних звернень і справ у I півріччі 2021 - 2022 років

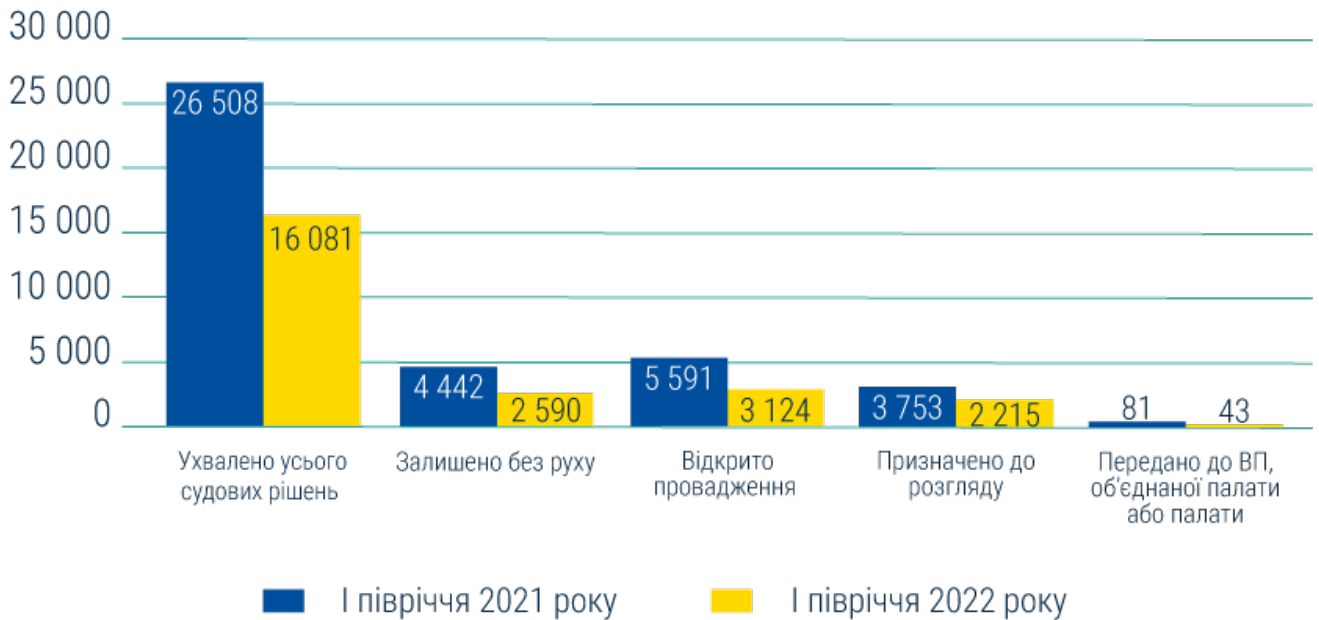
У звітному періоді 16 справ надійшло на розгляд об'єднаної палати та 26 – на розгляд Великої Палати Верховного Суду (повернуто 7 справ).

За результатами розгляду справ об'єднаною палатою КЦС 2 справи передано на розгляд Великої Палати Верховного Суду, 6 справ повернуто на розгляд колегії суддів відповідної судової палати; решту справ розглянуто по суті.

Кількість окремих думок, висловлених суддями КЦС у I півріччі 2022 року, становила 114.

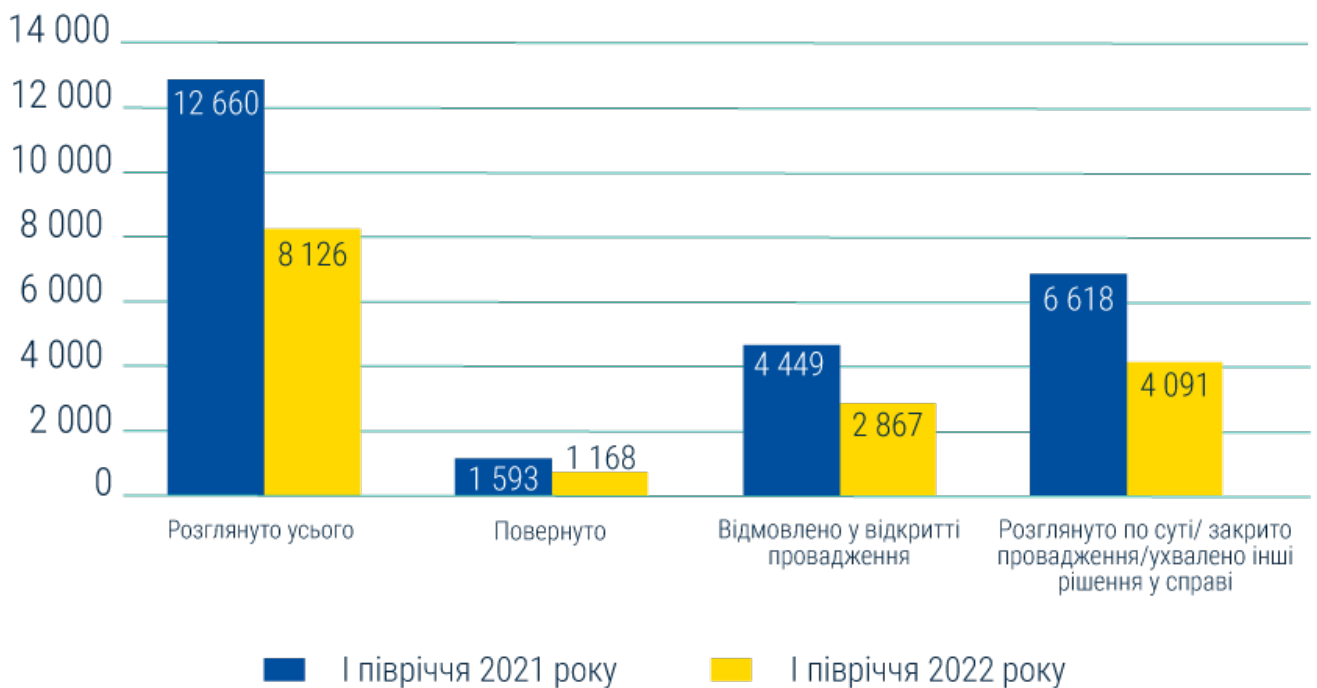
Гістограма 3

Ухвалено КЦС судових рішень у I півріччі 2021 - 2022 років

Гістограма 4

Розгляд КЦС процесуальних звернень і справ у I півріччі 2021 - 2022 років

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

На розгляді у КЦС (з урахуванням нерозглянутих на початок звітної періоду) знаходилося **14,2 тис.** касаційних скарг і справ. Розглянуто (з урахуванням повернутих, у яких відмовлено у відкритті провадження, або закрито провадження) понад **8 тис.**, або 56,3 % від тих, що знаходились на розгляді. За результатами розгляду у 2,9 тис. випадках було відмовлено у відкритті провадження, що становило 40,4 % від опрацьованих касаційних скарг (7,1 тис.), із них у 1,3 тис. – за малозначністю, у 0,4 тис. – у зв'язку із тим, що касаційну скаргу визнано необґрунтованою, 51 – за необґрунтованістю, оскільки є висновок Верховного Суду у подібних правовідносинах, 0,2 тис – у справах з ціною позову, що не перевищує 250 розмірів прожиткового мінімуму та у 0,9 тис. – з інших підстав; повернено з різних підстав **1,1 тис.** скарг, або 8 % від тих, що знаходились на розгляді.

За результатами судового розгляду колеґіями суддів скасовано **1,3 тис.** судових рішень, ухвалених місцевими чи апеляційними судами, що становить 32,2 % від переглянутих (3,9 тис.); змінено **263** судових рішення, або 6,7 % від переглянутих.

Із загальної кількості скасованих судових рішень:

470 (37,1 %) скасовано з направленням справи на новий розгляд;

364 (28,8 %) – із ухваленням нового рішення;

191 (15,1 %) – із залишенням у силі рішення суду першої інстанції;

96 (7,6 %) – із направленням справи для продовження розгляду;

63 (5 %) – із закриттям провадження у справі/залишенням заяви без розгляду.

Упродовж I півріччя 2022 року КЦС скасував 6 судових рішень із 8 переглянутих у справах про комунальну власність (75 %), у справах про звільнення за ініціативою роботодавця у зв'язку з іншими підставами – **57,1 %** (із 7 переглянутих судових рішень 4 судових рішення скасовано), у справах про визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням – **51,6 %** (із 31 переглянутого судового рішення 16 судових рішень скасовано), у справах про державну власність

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

(із 4 переглянутих судових рішень 2 судових рішень скасовано) та справах щодо усунення перешкод у користуванні земельною ділянкою (із 12 переглянутих судових рішень 6 судових рішень скасовано) – по **50 %**, у справах щодо визнання права власності на земельну ділянку – **45,5 %** (із 11 переглянутих судових рішень 5 судових рішень скасовано), у справах про стягнення аліментів – **40 %** (із 35 переглянутих судових рішень 14 судових рішень скасовано) та у справах, що виникають із договорів купівлі-продажу – **38,4 %** (із 112 переглянутих судових рішень 43 судових рішення скасовано).

Найменший відсоток скасованих судових рішень спостерігається у справах про виплату заробітної плати – **11,1 %** (із 9 переглянутих 1 судове рішення скасовано).

Необхідно зазначити, що упродовж I півріччя 2022 року КЦС не скасовувалися судові рішення за касаційними скаргами у справах щодо прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, справах, що виникають із договорів купівлі-продажу земельної ділянки, справах щодо припинення права оренди земельної ділянки та зі спорів про право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій), справах, що виникають із договорів страхування про відшкодування шкоди, заподіяної від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, справах про повернення безпідставно набутого майна (коштів), справах про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівниками державним підприємству, установі, організації, справах про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, справах про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою, а також у справах про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних осіб.

Протягом звітнього періоду у **2,4 тис.** справ судові рішення було залишено без змін (61,1 %).

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

Серед розглянутих касаційних скарг за категоріями цивільних справ більшість, як і раніше, становлять справи позовного провадження, зокрема спори, що виникають із договорів (2,5 тис. справ, або 32,3 % від кількості справ позовного провадження), із них 1,1 тис. – справи, що виникають з договорів позики, кредиту, банківського вкладу (44,9 % від усіх переглянутих справ зі спорів, що виникають з договорів). Розглянуто значну кількість справ про відшкодування шкоди (понад 1 тис., або 13,3 %), спорів, що виникають із земельних правовідносин (752, або 9,7 %), спорів, що виникають із трудових правовідносин (706, або 9,1 %), спорів про право власності та інші речові права, (693, або 9 %), спорів, що виникають із сімейних правовідносин (679, або 8,8 %).

На кінець звітної періоду залишилися нерозглянутими понад **6 тис.** касаційних скарг і справ, або 42,4 % від тих, що перебували на розгляді.

На розгляді у КЦС упродовж I півріччя 2022 року перебувало 29 заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими (27) або виключними (2) обставинами. За результатами розгляду 16 заяв повернуто, у 4 – відмовлено у відкритті провадження. Розглянуто по суті 5 заяв, за результатами розгляду яких у задоволенні 4 заяв відмовлено, а 1 - задоволено. Залишились нерозглянутими 4 заяви.

У звітному періоді на розгляді у КЦС знаходилось **55** клопотань (подань) про визначення підсудності, майже усі їх розглянуто (53). За результатами розгляду 27 клопотань задоволено; у решті у задоволенні відмовлено та повернуто.

Крім того, упродовж I півріччя 2022 року на розгляді у КЦС перебувало **72** апеляційні скарги на ухвали суду апеляційної інстанції щодо рішень третейських судів та міжнародного комерційного арбітражу, серед яких більшість становлять апеляційні скарги на ухвали щодо рішень міжнародного комерційного арбітражу (52). Із загальної кількості апеляційних скарг, які знаходились на розгляді у звітному періоді, розглянуто 36 справ по суті апеляційної скарги, за результатами

Аналітичний огляд стану здійснення правосуддя Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду у I півріччі 2022 року

чого 6 судових рішення скасовано, 3 рішення змінено, у задоволенні 27 скарг відмовлено та судові рішення залишено без змін; на кінець звітного періоду не розглянуто 24 апеляційних скарги і справи. У режимі відеоконференції КЦС розглянув 8 справ за апеляційними скаргами.

Стежте за нами онлайн:

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua